

APSTIPRINU

Patērētāju tiesību aizsardzības centra
direktore B. Vitolīņa
(personiskais paraksts)

2016. gada

1. jūlijā

PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

2016. gada 1. jūlijā

Nr. 10

*Vadlīnijas** Slēpošanas trašu drošumam

RĪGA

*Šis dokuments nav oficiāla tiesību normu interpretācija, bet ir Patērētāju tiesību aizsardzības centra kā uzraudzības iestādes
viedoklis par tiesību normu interpretāciju.

SATURS

1. Vadlīniju mērķis.....	3
2. Darbības joma	3
3. Pamattermini	3
4. Vispārējās prasības slēpošanas trašu pakalpojumu drošumam	5
5. Komerprakse	5
6. Drošības dokuments.....	6
6.1. Pamatprasības.....	6
6.2. Riska vērtēšana un vadība	6
6.3. Nelaiemes gadījumu dokumentēšana, izmeklēšana un ziņošana	7
7. Darbinieki un pirmās palīdzības un drošības apmācības	7
7.1. Pamatprasības darbiniekiem.....	7
7.2. Pirmās palīdzības un drošības apmācība	8
8. Patērētājiem sniedzamā informācija	9
9. Slēpošanas trases un specializētās vietas slēpošanas trasēs	9
9.1. Pamatprasības.....	9
9.2. Drošības pasākumi	10
9.3. Zīmes.....	11
10. Motorizēto tehnikas lietošana slēpošanas trasēs	12
10.1. Pamatprasības.....	12
10.2. Drošības pasākumi	12
10.3. Ātruma ierobežojumi	13
10.4. Motorizēto tehnikas redzamība trases apkalpošanas laikā.....	13
10.5. Aprīkojuma izmantošana, lai uzlabotu motorizētās tehnikas redzamību.....	13
11. Tehnika un aprīkojums	13
12. Slēpošanas un snoborda apmācību (instruktoru) pakalpojumi	14
13. Citi pakalpojumu sniedzēji un nomas pakalpojumi	15
14. Drošuma prasību ievērošanas uzraudzība.....	15
15. Darba aizsardzības prasības	15
16. Vadlīniju īstenošana.....	16
17. Saistītie normatīvie akti	17
18. Kontakti.....	17

1. Vadlīniju mērķis

Vadlīniju galvenais mērķis ir noteikt minimālās prasības, kas jāievēro, lai slēpošanas trases būtu drošas to lietotājiem un apmeklētājiem, kā arī lai uzlabotu slēpošanas trašu kopējo drošuma līmeni un samazinātu negadījumu skaitu.

Vadlīnijas izstrādājis Patērētāju tiesību aizsardzības centrs sadarbībā ar Latvijas Slēpošanas trašu asociāciju un Latvijas Slēpošanas un snoborda instruktoru asociāciju, ņemot vērā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un Valsts darba inspekcijas viedokļus.

2. Darbības joma

Šīs vadlīnijas nosaka drošuma prasības kalnu slēpošanas, snoborda un kameršļūkšanas pakalpojumiem, kas ietver slēpošanas, snoborda vai kameršļūkšanas trases pakalpojumus, slēpošanas un snoborda apmācības (instruktoru) pakalpojumus, kā arī slēpošanas un snoborda ekipējuma nomu.

Vadlīnijas nenosaka slēpošanas pacēlāju (trošu ceļu) tehnisko raksturojumu vai kārtību, kādā veicama pacēlāju darbības uzraudzība, ko regulē likums „Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību”, Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumi Nr.578 „Noteikumi par cilvēku pārvadāšanai paredzētām trošu ceļu iekārtām” un Ministru kabineta 2007.gada 14.augusta noteikumi Nr. 555 „Trošu ceļu iekārtu tehniskās uzraudzības kārtība”.

Vadlīnijas nenosaka drošības pasākumus, kas jāievēro sacensību laikā.

3. Pamattermini

Brīdinājuma tīkli un stabiņi: brīdinājuma tīkli un stabiņi, kas paredzēti, lai piesaistītu slēpotāju un snobordistu uzmanību un brīdinātu tos par iespējamajiem riskiem nedrošās vietās.

Drošības dokuments: rakstisks dokuments, kuru sagatavojis pakalpojuma sniedzējs un kas satur informāciju attiecībā uz aktivitātēm un drošību, iekļaujot atbildīgās personas par drošību un to pienākumus, riska novērtējumu un vadību, drošības plānu un procedūras palīdzības izsaukšanai dažādos nelaimes gadījumos, avārijās un bojājumu situācijās.

Drošības polsterējums: polsterējums, kas paredzēts, lai novērstu slēpotāju un snobordistu savainošanos, saduroties ar objektiem, kā arī, lai piesaistītu slēpotāju un snobordistu uzmanību un brīdinātu tos par iespējamajiem riskiem.

Drošības žogs vai tīkls: žogs vai tīkls, kas paredzēts, lai apstādinātu slēpotāju un snobordistu, kurš nonācis sadursmē ar to, kā arī lai piesaistītu slēpotāju un snobordistu uzmanību un brīdinātu viņus par iespējamajiem riskiem.

Īpaši riskantas vietas slēpošanas trasēs: trases krustošanās un savienošanās vieta ar pacēlāja ceļiem vai citu trasi; trases pagriezienu ārējā mala; trases mala ar strauju reljefa maiņu; trases zona šaurāka par 15m; zona, kur trases malās tuvāk par 2m distancē ir koki vai mākslīgie šķēršļi, būves, ēkas; koki, kas atrodas trases bremzēšanas zonās.

Kaitējums, apdraudējums: faktors vai apstākļi, kuriem var būt fiziski vai ekonomiski kaitējošs efekts.

Kameršļūkšanas trase: skaidri atpazīstama zona, kurā tiek sniegti kameršļūkšanas (nobrauciens pa sniegā vai ledū izveidotu trasi (reni) ar speciālu šim nolūkam paredzētu rīku - sniega kameru) pakalpojumi.

Motorizētā tehnika: motorizēti transporta līdzekļi, kas nepieciešami pakalpojuma nodrošināšanai (sniega motocikli, visurgājēji vai citi transportlīdzekļi).

Pakalpojuma sniedzējs: persona, kas sniedz slēpošanas pakalpojumus patērētājiem, kā arī persona, kas sniedz citus saistītus pakalpojumus (ekipējuma noma, apmācību pakalpojumi u.c.).

Riska novērtēšana: risku un negatīvo ietekmju uz cilvēka veselību un drošību plaša un sistemātiska identificēšana, kā arī to ietekmes novērtējums attiecībā uz drošību, veselību un īpašumu. Mērķis ir novērst riska cēloņus, lai uzlabotu drošību.

Risks: nelaimes gadījuma iestāšanās varbūtība un tā seku būtiskums. Tas ir atkarīgs no kaitējuma seku nopietnības un varbūtības, ka tās iestāsies.

Slēpošanas trase: skaidri atpazīstama teritorija, kuru uztur slēpošanai un snovbordam, t.sk. savienojošie posmi.

Slēpošanas trašu un citu speciālo vietu apzīmējumi: apzīmējumi un citi marķējumi, kurus lieto, lai vadītu vai informētu slēpotājus, snovbordistus un kameršļūkšanas pakalpojuma lietotājus.

Slēpošanas vai snovborda apmācība: apmeklētāja apmācīšana slēpot vai braukt ar snovbordu speciālista-instruktora vadībā, kas tiek veikta slēpošanas trasē.

Slēpošanas vai snovborda pakalpojums (turpmāk – slēpošanas pakalpojums): pakalpojums, kas tiek sniegts patērētājiem, kuri izmanto slēpes, snovborda dēļus vai līdzīgu ekipējumu un kas sevī ietver slēpošanas trases sniegotās zonas apkalpošanu un slēpošanas pacēlāju ekspluatāciju trases darba laikā.

Sniega sagatavošanas tehnika: motorizēti transporta līdzekļi uz kāpurķēdēm vai riteņiem, kas projektēti slēpošanas trašu uzturēšanai vai arī citi šāda veida smagie transporta līdzekļi. Tās var būt arī papildus iekārtas dažādiem mērķiem un kabīnes vai citas iekārtas pasažieriem.

Specializētās vietas slēpošanas trasēs: vietas, kas projektētas un marķētas īpašām aktivitātēm (piem., snovborda parks, *half-pipe* vai *mogula* trase).

4. Vispārējās prasības slēpošanas trašu pakalpojumu drošumam

Preču un pakalpojumu drošuma likuma mērķis ir panākt drošu, cilvēka dzīvībai, veselībai un personas mantai, kā arī videi nekaitīgu pakalpojumu sniegšanu. Likums attiecas uz slēpošanas un snovborda pakalpojumiem, tā kā šāda veida pakalpojumiem var būt tieša vai netieša ietekme uz cilvēka dzīvību vai veselību.

Saskaņā ar *Preču un pakalpojumu drošuma likuma* 4.panta otro daļu pakalpojuma sniedzēja pienākums ir sniegt tikai drošu, cilvēka dzīvībai, veselībai un personas mantai, kā arī videi nekaitīgu pakalpojumu. Pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par sniegtā pakalpojuma drošumu.

Saskaņā ar *Preču un pakalpojuma drošuma likuma* 6.panta otro daļu un, ņemot vērā, ka citos normatīvajos aktos nav noteiktas speciālas drošuma prasības slēpošanas, snovborda un kameršļūkšanas pakalpojumiem, to atbilstību drošuma prasībām vērtē saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības centra apstiprinātajām vadlīnijām slēpošanas trašu drošumam.

Slēpošanas, snovborda vai kameršļūkšanas trases un to izmantošana nedrīkst radīt nepieļaujamu risku patērētāja veselībai, dzīvībai vai mantai. Slēpošanas trases nedrīkst radīt risku citām tuvumā esošām personām, piemēram, skatītājiem un garāmgājējiem. Arī citiem saistītiem pakalpojumiem jābūt organizētiem tā, lai tie neradītu nepieļaujamu risku slēpošanas trašu lietotājiem vai citām personām.

Pakalpojuma sniedzējam jābūt skaidrām instrukcijām, kas nosaka darbinieku darbības atbilstoši pastāvošiem riskiem, piemēram, mainoties apstākļiem (vēja brāzmas, migla, elektroenerģijas pazušana), rīcību nelaiemes gadījumos vai veicot glābšanas darbus. Pakalpojuma sniedzējam jābūt instrukcijām, kas nosaka rīcību gadījumos, ja darbinieki konstatē bīstamas aktivitātes slēpošanas trasē (piemēram, braukšana ar kamanām pa atvērtu vai slēgtu trasi vai trases lietošanas noteikumu neievērošana u.c.). Instrukcijas jāpārzina visiem trases darbiniekiem.

Pakalpojuma sniedzējam jānodrošina patērētājiem patiesa un pietiekama informācija par trasi, slēpošanas pakalpojumu un lietošanas noteikumiem.

Pakalpojuma sniedzējam jānodrošina droša motorizēto transporta līdzekļu, tehnikas un aprīkojuma lietošana slēpošanas trasēs.

5. Komerckprakse

Komerckpraksi (tai skaitā reklāmai) jāatbilst *Reklāmas likuma* un *Negodīgas komerckprakses aizlieguma likuma* prasībām. Saskaņā ar *Negodīgas komerckprakses aizlieguma likumu* komerckpraksi ir jāatbilst profesionālajai rūpībai, tā nedrīkst būt maldinoša vai agresīva. Nedrīkst noklusēt informāciju, kas ir būtiska patērētājiem vai sniegt informāciju neskaidrā veidā (tā, ka patērētājam tiek sniegts nepatiess priekšstats par pakalpojuma saturu vai jautājumiem saistībā ar pakalpojuma sniegšanu).

Reklāmas materiālos (piemēram, reklāmās, brošūrās, interneta mājas lapās u.c.) reālistiski jāapraksta trasēs pieejamās aktivitātes un pakalpojumi un to mērķauditorija, ja nepieciešams. Fotoattēliem jāatspoguļo reālas vietas, kur tiek piedāvāti pakalpojumi. Personām, kas attēlotas fotoattēlos, ir jābūt atbilstošiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

6. Drošības dokuments

6.1. Pamatprasības

Pakalpojuma sniedzējam jā sagatavo rakstisks drošības dokuments, kurā iekļauj vismaz minimālu informāciju par pasākumiem, kas veicami, lai nodrošinātu slēpošanas trašu drošumu. Drošības dokuments jāpārrunā ar trases darbiniekiem un slēpošanas un snovborda instruktoriem tiktāl, cik tas nepieciešams viņu pienākumu pildīšanai.

Drošības dokumentam jāatrodas darbiniekiem brīvi pieejamā vietā. Dokumenta saturs ir jāpārskata pirms katras slēpošanas sezonas vai izmaiņoties situācijai vai apstākļiem. Darbiniekiem regulāri jāatkārto informācija, kas atspoguļota drošības dokumentā, kā arī vienmēr jāpaskaidro drošības informācija jaunajiem darbiniekiem.

Pakalpojuma sniedzējam ir jābūt sagatavotam rīcībai ārkārtas situācijā. Rīcības plānu ārkārtas situācijām iekļauj drošības dokumentā. Gadījumā, ja slēpošanas trase ir aprīkota ar krēslu pacēlājiem, tad rīcības plānam jābūt saskaņotam un tajā norādītajām darbībām praktiski pārbaudītām ar attiecīgo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta struktūrvienību.

Drošības dokumentu var apvienot ar citiem līdzīgiem dokumentiem, piemēram, darba aizsardzības sistēmas dokumentiem. Dažādu drošības dokumentu apvienošana vai konsolidēšana vienā plānā padara skaidrākas veicamās darbības un atvieglo plānu aktualizēšanu un darbinieku apmācības veikšanu.

6.2. Riska vērtēšana un vadība

Pakalpojums ir drošs, ja sniegts normālos vai paredzamos izmantošanas apstākļos un sniegšanas laikā vai pēc tam nerada risku vai rada tādu minimālu risku, kurš uzskatāms par pieļaujamu un atbilst augstam drošuma, cilvēka dzīvības, veselības un personas mantas, kā arī vides aizsardzības līmenim.

Slēpojot, braucot ar snovborda dēli vai šļūcot ar sniega kameru, vienmēr pastāv zināmi riski un iespēja savainoties, piemēram, kritiena, sadursmes ar citu slēpotāju vai šķērslī rezultātā, lecot vai apgāžoties sniega kamerai. Risks ir pieļaujams, ja ir veikti visi attiecīgie pasākumi, kas atbilstoši situācijai nepieciešami, lai novērstu apdraudējumus.

Pakalpojuma sniedzējam jānovērtē slēpošanas trases pakalpojumu riski, t.sk. bīstamo iekārtu riski. Drošības dokumentā jābūt atsevišķai sadaļai ar riska novērtējumu. Riska novērtējums un vadība palīdz pakalpojuma sniedzējam sistemātiski veikt pasākumus, lai novērstu nelaimes gadījumus.

Riska novērtēšanu un vadību veic sekojoši:

1. identificē apdraudējumus, nosakot, kādās situācijās tie var parādīties un kas var notikt (piemēram, pazūd elektroenerģija, cilvēki iestrēgst krēslu pacēlājā ļoti aukstos un vējainos laikapstākļos, kritieni, sadursmes, apstākļi trasē, trases stāvoklis, laikapstākļu izmaiņas u.c.).
2. nosaka drošības pasākumus, lai izvairītos no apdraudējumiem, samazinātu risku un novērstu nelaimes gadījumus.

Risku novērtēšanā īpaša uzmanība jāpievērš apmeklētājiem, kas visvairāk var tik apdraudēti, it īpaši bērniem un gados veciem cilvēkiem. Pakalpojuma sniedzējam jānosaka, vai drošības nolūkos nepieciešami kādi ierobežojumi atkarībā no patērētāju vecuma, prasmēm vai citām pazīmēm, jāveic attiecīgi pasākumi un informācija par ierobežojumiem jāiekļauj drošības dokumentā. Par šiem ierobežojumiem pienācīgi jāinformē patērētāji.

Riska vērtēšanā ir jānosaka potenciālās negadījuma situācijas – iespējamās neparedzētas situācijas, kas varētu beigties ar nelaimes gadījumu, ņemot vērā dažādus faktorus un apmeklētāju iespējamu rīcību. Riska novērtēšanā ir jānosaka, kuri apdraudējumi rada visnopietnāko nelaimes gadījumu riskus un kuri apdraudējumi, visticamāk, radīs nelaimes gadījumu. Novērtējot pasākumus, vislielākā uzmanība jāpievērš apdraudējumiem, kas rada visnopietnākās sekas vai kuriem ir lielākā varbūtība notikt.

6.3. Nelaimes gadījumu dokumentēšana, izmeklēšana un ziņošana

Slēpošanas pakalpojuma sniedzējam ir jādokumentē nelaimes gadījumi, norādot informāciju par negadījumu, gūtajām traumām, kā arī iespējamiem negadījuma cēloņiem, ja tādi ir zināmi. Nelaimes gadījumu, kā arī to cēloņu izmeklēšana un analīze kalpo par pamatu, lai novērstu līdzīgus gadījumus, novērtētu un vadītu riskus un ieviestu nepieciešamos pasākumus droša pakalpojuma sniegšanai.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2007. gada 14. augusta noteikumu Nr. 555 „Trošu ceļu iekārtu tehniskās uzraudzības kārtība” 15.7.punktu pakalpojuma sniedzējam ir jāziņo Patērētāju tiesību aizsardzības centram par avārijām vai nelaimes gadījumiem, kas notikuši, lietojot trošu ceļu.

7. Darbinieki un pirmās palīdzības un drošības apmācības

7.1. Pamatprasības darbiniekiem

Pakalpojuma sniedzējam ir jānorīko par trases drošību atbildīgā persona un par drošību darba maiņas laikā atbildīgā persona.

Par drošību atbildīgā persona var būt tā pati, kas noteikta par atbildīgo speciālistu saskaņā ar Ministru kabineta 2007. gada 14. augusta noteikumiem Nr.555 „Trošu ceļu iekārtu tehniskās uzraudzības kārtība”. Par drošību atbildīgo personu vārdiem, kontaktinformācijai un pienākumiem jābūt iekļautiem drošības dokumentā un visiem darbiniekiem un brīvprātīgajiem jābūt informētiem par tiem.

Darbiniekiem jābūt pietiekamā skaitā attiecībā pret piedāvāto aktivitāšu raksturu, apmeklētāju skaitu un prasmēm, kā arī laika apstākļiem.

Darbiniekiem, kuri ir atbildīgi par drošību, ir jābūt darba aprakstiem, kuros rakstiski ir noteikti to pienākumi un atbildība.

7.2. Pirmās palīdzības un drošības apmācība

Pakalpojuma sniedzējam ir jānodrošina adekvātas iespējas sniegt pirmo palīdzību jebkurā laikā. Darbiniekiem jābūt pietiekamām praktiskajām iemaņām pirmās palīdzības sniegšanā, glābšanas darbos un ugunsgrēka gadījumā, ņemot vērā piedāvāto aktivitāšu raksturu. Visiem darbiniekiem jābūt zināšanām, kā izsaukt palīdzību, jāpārzina dažādi veidi, kā organizēt palīdzību un kā rīkoties ārkārtas situācijā.

Pakalpojuma sniedzējiem trases darbības laikā ir jābūt pieejamam vismaz vienam darbiniekam, kurš ir izgājis pirmās palīdzības apmācību saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 14. augusta noteikumu Nr.557 „*Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā*” 4.3.apakšpunktā minēto pirmās palīdzības pamatzināšanu apmācības programmu ar papildus zināšanu apguvi, ņemot vērā slēpošanas trases specifiku (t.i. atbilstoši pastāvošiem riskiem) un ar to saistīto izmantojamo specifisko aprīkojumu pirmās palīdzības sniegšanai.

Jānodrošina atkārtotas apmācības ne retāk kā vienu reizi 5 gados darbiniekam, kas izgājis pirmās palīdzības sniegšanas apmācības. Pirms katras sezonas sākuma jāorganizē apmācības ar mērķi uzturēt pirmās palīdzības sniegšanā apmācīto darbinieku praktiskās iemaņas, kā arī rīcībai ārkārtas situācijās. Pakalpojuma sniedzējam jāreģistrē notikušās apmācības, t.sk. datums, tēma, dalībnieki un kurš tās sniedzis. Apmācības var organizēt sadarbībā ar attiecīgajiem dienestiem un citiem pakalpojuma sniedzējiem.

Visiem darbiniekiem ir jābūt informētiem par pienākumu sadali (kurš glābj, sniedz pirmo palīdzību, izsauc palīdzību, uzrauga u.c.) un pienākumu uzņemties vadību nelaimes gadījuma situācijā. Darbinieku pienākumu sadalei un vadības pienākumam ir jābūt aprakstītiem drošības dokumentā.

Pirmās palīdzības sniegšanu var uzticēt arī trešajai pusei, ja tā var nodrošināt tūlītēju pirmo palīdzību un tam ir iepriekš aprakstītās iemaņas un apmācības.

Pakalpojuma sniedzējam ir jānodrošina, ka pakalpojuma sniegšanas vietā ir pieejams nepieciešamais pirmās palīdzības aprīkojums, t.i.:

- pirmās palīdzības aptieciņa;
- garais mugurkaula imobilizācijas dēlis.

Papildus pakalpojuma sniedzējam ir jānodrošina, lai pakalpojuma sniegšanas vietā ir iespējams veikt cietušās personas evakuāciju, nodrošinot nepieciešamo aprīkojumu (sniega motociklu vai citu motorizētu transporta līdzekli, ar ko iespējams pārvietoties nogāzē un dziļā sniegā (kvadracikls, visurgājējs u.tml.), evakuācijas kamanas) vai veicot cita veida pasākumus. Informāciju par cietušo personu evakuācijas plānu iekļauj drošības dokumentā.

8. Patērētājiem sniedzamā informācija

Pakalpojuma sniedzēja pienākums ir iepazīstināt patērētāju ar patiesu un pilnīgu informāciju par piedāvātā, pakalpojuma kvalitāti, drošumu, lietošanas noteikumiem un citu informāciju, kas ir nepieciešama, lai izvairītos no riskiem patērētāju veselībai, dzīvībai vai mantai. Tas ietver vismaz šādu informāciju:

- cik fiziski grūts ir pakalpojums (piemēram, snovborda krosa trase, snovborda parks, slēpošanas trašu marķējums ar krāsām, skatīt 9.3.apakšpunktu)
- sagatavošanās darbi, kas jāveic pirms pakalpojuma izmantošanas, un nepieciešamās prasmes un aprīkojums (piemēram, slēpošanas vai snovborda instruktoru pakalpojumi, individuālo aizsardzības līdzekļu izmantošana);
- nepieciešamās instrukcijas par uzvedību un rīcību pakalpojuma izmantošanas laikā.

Informācija jāsniedz rakstveidā un tai ir jābūt skaidrai un saprotamai. Pakalpojuma sniedzējam jāņem vērā, cik labi patērētāji pārzina noteikto pakalpojumu, to spēju izprast informāciju (piemēram, zīmes slēpošanas trasēs).

Instrukcijām jābūt latviešu valodā, kā arī ieteicams citās valodās, lai pēc iespējas vairāk patērētāju grupu tās saprastu, ņemot vērā slēpošanas trases apmeklētāju vajadzības. Instrukcijām jābūt izvietotām tur, kur tās patērētāji visvieglāk var redzēt.

9. Slēpošanas trases un specializētās vietas slēpošanas trasēs

9.1. Pamatprasības

Pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par slēpošanas vai kameršļūkšanas trases pakalpojuma drošumu visu pakalpojuma (t.sk. pacēlāji, trase, slēpošanas un snovborda instruktoru pakalpojumi) sniegšanas laiku. Novērtējot slēpošanas trašu vispārējo drošumu, īpaša uzmanība jāpievērš sniega segas minimālajam biezumam trasēs un ar sniegu nenosegtiem laukumiem, kā arī trases malām ar strauju reljefa maiņu, šķēršļiem un tehniskiem objektiem trases zonā.

Šī punkta ietvaros par slēpošanas trases daļu uzskatāmas arī apakšējo un augšējo pacēlāju stacijas un saistītais aprīkojums, kas paredzēts slēpotājiem un snovbordistiem.

Pakalpojuma sniedzējs nodrošina arī specializēto vietu drošumu. Slēpošanas trasēm un specializētajām vietām to darbības laikā jābūt pietiekoši drošām, ņemot vērā sniega stāvokli un slēpotāju un snovbordistu skaitu.

Slēpošanas trases un specializētās vietas jāuztur kārtībā un regulāri jākopj.

Slēpošanas trasēs, izņemot specializētās vietas, nedrīkst būt fiksēti, pastāvīgi vai citi šķēršļi. Ir atļauti fiksēti, pastāvīgi šķēršļi, kas var radīt nenozīmīgu risku un kuri nevar tikt likvidēti vai pārvietoti bez ievērojama apgrūtinājuma, ja tiek nodrošināti attiecīgi drošības pasākumi, kas aprakstīti šo vadlīniju 9.2. punktā.

Slēpošanas trasēs ir jāveic drošības pasākumi un jānodrošina zīmes, kā aprakstīts 9.2. un 9.3.punktā.

Slēpošanas trases, specializētās vietas slēpošanas trasēs un kameršļūkšanas trases pēc tumsas iestāšanās ir jāizgaismo.

9.2. Drošības pasākumi

Lai panāktu trašu drošu lietošanu, pamatojoties uz veikto riska novērtēšanu, slēpošanas trasēs, specializētajās vietās slēpošanas trasē un kameršļūkšanas trasēs ir jānodrošina nepieciešamie drošības pasākumi:

- jānodrošina patērētāju brīdināšana par riskiem ar brīdinājuma tīkliem un stabiņiem;
- jānodrošina šķēršļu polsterēšana, ja tie atrodas trases zonā vai tās malās, vietās, kur pastāv apdraudējums, piemēram, trases strauja pagrieziena ārējā mala, bremzēšanas zona;
- jānodrošina slēpotāju un snovbordistu aizsardzība īpaši riskantās vietās ar drošības žogiem, drošības matračiem un tīkliem;
- ja nepiederošām personām pastāv risks nonākt kontaktā ar pacelāju lejas vai augšas staciju rotējošām daļām, jānodrošina pacelāju staciju norobežošana ar žogiem vai tīkliem;
- kameršļūkšanas nobrauciena trases (renes) dziļums un virāžu ārējās malas augstumi jāveido tā, lai nekādos apstākļos sniega kamera nevarētu izslīdēt no trases, kā arī beigu posmam (bremzēšanas zonai) jābūt pietiekami platam un garam vai aprīkotam ar bremzēšanas paklājiem, kas spēj apstādināt sniega kameru un nepieļauj tās slīdēšanu atpakaļ. Pakalpojuma sniedzējam jānodrošina patērētāju informēšana par kameršļūkšanas nobraucienā lietošanas noteikumiem. Detalizētāku informāciju par kameršļūkšanas nobrauciena pakalpojuma prasībām skatīt 3.pielikumā.

Brīdinājuma tīkli un stabiņi – raksturojums un lietošana

Brīdinājuma tīkliem jābūt vismaz 100 cm augstiem, labi saskatāmiem, piemēram, sarkanā vai oranžā krāsā. Ja lietotāju brīdināšanai tiek izmantota sniega barjera (barjera, kas paredzēta brīvā sniega uzkrāšanai), tādā gadījumā arī tai nepieciešama šāda veida marķēšana.

Brīdinājuma stabiņiem jābūt vismaz 150 cm augstiem, labi saskatāmiem, piemēram, sarkanā vai oranžā krāsā.

Brīdinājuma tīkli jāizmanto, lai atzīmētu lielus laukumus, bet brīdinājuma stabiņi – lai atzīmētu atsevišķas vietas. Brīdinājuma tīkli ir jāizmanto, ja ir nepieciešams ierobežot piekļuvi noteiktām teritorijām.

Piemēri:

- apgabalā vai vietās, kur pakalpojumu sniedzējs ir novērojis, ka slēpošana vai snovbords ir nedroši, ko nosaka noteikti apstākļi (piemēram, nepietiekošs sniega daudzums, šķēršļi trasē vai tās malās);
- speciālās teritorijas (piemēram, bērnu slēpošanas trases, kameršļūkšanas trašu nobrauktuves, pacelāju stacijas) vai īpaši riskantās vietas;

- vietās, kur viena trase vai pacēlāja ceļš šķērso citu trasi vai, jebkuru trases daļu, ir jābūt brīdinājuma tīkliem, kas veido aploku vai „sētiņu”, lai brīdinātu slēpotājus un snovbordistus.

Brīdinājuma tīkli un stabiņi regulāri jāapseko un, ja nepieciešams, tie jālabo vai jāaizvieto.

Drošības polsterējums – raksturojums un lietošana

Drošības polsterējumam jābūt vismaz 150 cm augstam, labi saskatāmam, piemēram, sarkanā vai oranžā krāsā. Polsterējumam ir jā saglabā savas aizsardzības īpašības, neskatoties uz laika apstākļiem.

Drošības polsterējums jāizmanto ap trasē vai tās malās esošiem fiksētiem, pastāvīgiem šķēršļiem, kas aprakstīti 9.1 punktā, ja pastāv apdraudējums.

Drošības polsterējuma zemākajai daļai jābūt ciešā saskarē ar sniegu.

Drošības žogi un drošības tīkli - raksturojums un lietošana

Drošības žogiem un tīkliem jābūt vismaz 150 cm augstiem, labi saskatāmiem, piemēram, sarkanā vai oranžā krāsā. Tiem jāspēj jebkurā situācijā apstādināt slēpotāju vai snovbordistu, kas ar to saduras. Drošības žogiem un drošības tīkliem ir jābūt konstruētiem un uzstādītiem tā, lai tie neradītu apdraudējumu slēpotājiem un snovbordistiem. Piemēram, tiem jābūt uzstādītiem tā, lai to apakša saskartos ar sniegu. Drošības žogi un drošības tīkli ir jāizmanto vietās, kur pastāv apdraudējums, lai pasargātu slēpotājus un snovbordistus no nopietnām traumām. Brīdinājuma tīkli un sniega barjeras nevar tikt uzskatīti par drošības žogu un tīklu aizstājējiem.

Piemēri:

- stāvas kraujas, strauju pagriezienu ārmalas, šauras trases vietas.

Drošības polsterējums, drošības žogi un drošības tīkli regulāri jāapseko un, ja nepieciešams, tie jālabo vai jāaizvieto.

9.3. Zīmes

Zīmes ir jāizmanto, lai vadītu un brīdinātu slēpotājus, snovbordistus un kameršļūkšanas pakalpojuma lietotājus. Zīmēm jābūt skaidrām, saprotamām un viegli saskatāmām. Rakstiskajām zīmēm slēpošanas trasēs jābūt latviešu valodā, kā arī ieteicams citās apmeklētajam viegli uztveramās valodās, ja tas ir nepieciešams.

Slēpošanas trases sarežģītības līmenis jānosaka vispirms pēc stāvākās nogāzes, kuras garums sasniedz vismaz 50 metrus. Ja šo aprēķinu nevar veikt, tad sarežģītības līmenis jānosaka pēc nogāzes, kas sastāda 1/10 daļu no visas slēpošanas trases garuma. Robežgadījumos jāņem vērā arī slēpošanas trases platums, apvidus īpatnības un citi apstākļi.

Ja nepieciešams, zīmes, kas norāda uz trases sarežģītības līmeni, ir jāizvieto vietās, kur tās ir viegli saskatāmas.

Slēpošanas trašu sarežģītības pakāpes:

- **zaļa:** ļoti viegli, maksimālais slīpums 15% (8°);
- **zila:** viegli, maksimālais slīpums 15 – 25% (8 – 15°);
- **sarkana:** sarežģīti, maksimālais slīpums 25 – 45% (16 – 25°);
- **melna:** ļoti sarežģīti, maksimālais slīpums vismaz 45% (25°).

Specializētās vietas slēpošanas trasēs jāmarķē ar atbilstošām zīmēm, kuras jānovieto tā, lai slēpotāji un snobordisti uz tām nenokļūst nezinot.

Zīmes slēpošanas trasēs jāizvieto piemērotās vietās, kā arī atbilstošā attālumā. Zīmes jāizvieto tā, lai tās neradītu apdraudējumu slēpotājiem un snobordistiem.

Zīmes un marķējumi regulāri jāuztur un jātīra, lai nodrošinātu to redzamību.

10. Motorizētās tehnikas lietošana slēpošanas trasēs

10.1. Pamatprasības

Motorizētā tehnika jāizmanto, neradot riskus patērētājiem. Slēpošanas trasēs motorizēto tehniku var izmantot:

- lai realizētu darbības, kas minētas 4. un 14. punktos;
- nelaimes gadījumos;
- slēpošanas trases darbības nodrošināšanai.

Pirms sniega sagatavošanas tehnikas izbraukšanas uz trases darba laikā, ja trase ir atvērta apmeklētājiem un ja trases zona, kurā strādā tehnika, nav pārredzama un tā nav slēgta, tad tās augšā un apakšā, kā arī trases piekļuves vietās ir jānovieto brīdinājuma zīmes un jādod pietiekams laiks slēpotājiem un snobordistiem tās pamanīt.

10.2. Drošības pasākumi

Lai novērstu negadījumus laikā, kad motorizētā tehnika ir uz slēpošanas trases:

- pārvietojoties ar motorizēto tehniku primāri jāizmanto speciāli šim mērķim iekārtota norobežota slēpošanas trases daļa vai pacelāja ceļš;
- pieļaujams izmantot pacelājiem pieguļošo teritoriju, ja tās platums ir vismaz 3 metri, vai slēpošanas trases malu.

Ja iepriekšminētos noteikumus nav iespējams ievērot reljefa īpatnību vai motorizētās tehnikas īpašību dēļ, jāizmanto cits pārvietošanās ceļš un jāņem vērā, ka:

- motorizētai teknikai nevajadzētu šķērsot slēpošanas trasi, ja vien tas nav absolūti nepieciešams, taču gadījumos, ja trase tiek šķērsota, tā jāšķērso taisnā līnijā vietā, kur tā ir labi pārredzama, ja iespējams, tad trases šaurākajā daļā;
- motorizētā tehnika nedrīkst šķērsot pacelāja ceļu, t.sk. augšējo staciju, ja tas tiek izmantots;
- ja uz trases vienlaikus ir divi vai vairāki transportlīdzekļi, tiem jāpārvietojas konvojā (braukšana vienā rindā).

10.3. Ātruma ierobežojumi:

- motorizētai teknikai: 20 km/h;
- ātruma ierobežojumus var neņemt vērā avārijas situācijās (piemēram, lai paņemtu traumu guvušu slēpotāju) vai īslaicīgi, ja nepieciešamību nosaka trases apstākļi.

10.4. Motorizētās tehnikas redzamība trases apkalpošanas laikā

Lai palielinātu redzamību motorizētai teknikai, jābūt aprīkoti ar:

- a) sniega motocikliem, visurgājējiem un līdzīga tipa motorizētajiem transportlīdzekļiem:
 - brīdinājuma karogu: karogs vai vimpelis – vismaz 0,1 m² liels, oranžā vai dzeltenā krāsā vai bākugunis, kas piestiprinātas vismaz 1.5 metru augstumā no zemes;
 - tuvām un tālām gaismām: atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.
- b) slēpošanas trases sniega sagatavošanas vai līdzīga veida motorizētajai teknikai:
 - skaņas signālu: manuāls skaņas signāls un
 - bākugunīm, kas piestiprinātas pie transportlīdzekļa jumta un griežas pa 360°, mirgo vai citādi piesaista uzmanību.

10.5. Aprīkojuma izmantošana, lai uzlabotu motorizētās tehnikas redzamību

Pārvietojoties ar motorizēto tehniku pa slēpošanas trasi, jāizmanto aprīkojums, kas minēts 10.4. apakšpunktā. Slēpošanas trašu sniega sagatavošanas teknikai skaņas signāli jāizmanto tikai atsevišķos gadījumos:

- teknikai sākot kustību;
- virzoties atpakaļgaitā;
- vietās, kur ir ierobežota redzamība;
- kad ceļā ir šķērslis vai redzamību ietekmē laikā vai citi apstākļi.

11. Tehnika un aprīkojums

Motorizētai teknikai (piemēram, sniega motocikliem, visurgājējiem) ir jābūt piemērotiem noteiktajiem mērķiem un jāatbilst piemērojamām prasībām.

Pakalpojuma sniedzējam ir jānorīko atbildīgā persona par motorizēto tehniku un šīs personas vārds un kontaktinformācija ir jāiekļauj drošības dokumentā. Motorizētā tehnika regulāri jāuztur un jāpārbauda atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

12. Slēpošanas un snovborda apmācību (instruktoru) pakalpojumi

Slēpošanas un snovborda instruktoru pakalpojumi (turpmāk - Instruktoru pakalpojumi), galvenokārt, domāti bērniem un patērētājiem, kuriem ir nepietiekama pieredze, vai nav nepieciešamās iemaņas.

Instruktoru pakalpojuma sniedzējam jābrīdina patērētāji par apdraudējumiem un riskiem, kas saistīti ar šo sporta veidu, kā arī jāinformē, kā izvairīties no riskiem (piemēram, pielāgojot stiprinājumus, izmantojot individuālos aizsardzības līdzekļus, sekojot instrukcijām).

Slēpošanas un snovborda instruktoriem jāinformē apmeklētāji par drošības aprīkojumu, individuāliem aizsardzības līdzekļiem, piemēram, ķiverēm, brillēm, muguras, plaukstas locītavu un ceļu sargiem un to pareizu lietošanu, kādu apģērbu izvēlēties un cik nozīmīgs ir atbilstošs aprīkojums. Slēpošanas un snovborda instruktoriem obligāti jālieto ķiveres, kā arī vēlams lietot cita veida aizsardzības ekipējumu, lai trases apmeklētājiem rādītu labu piemēru.

Slēpošanas un snovborda instruktoriem jāizglīto patērētāji par rīcības plānu nelaiemes gadījumu situācijās.

Ja pakalpojumu sniedzēja trases zonā tiek sniegti slēpošanas un snovborda apmācības pakalpojumi, pakalpojuma sniedzējam ir jānorīko atbildīgā persona par instruktoru pakalpojumiem. Atbildīgā persona uzrauga, lai visiem slēpošanas un snovborda apmācības maksas pakalpojumu sniedzējiem instruktoriem būtu nepieciešamā kompetence un kvalifikācija atbilstoši *International Ski Instructors Association* (turpmāk – ISIA) 1.līmenim (vai augstākam) vai citai pielīdzināmai kvalifikācijai (kritēriji noteikti pielikumā Nr.2). Atbildīgā persona uzrauga, lai šāda veida maksas pakalpojumus slēpošanas trasē nesniedz nekvalificēti, attiecīgu speciālo zināšanu apmācības kursus nebeiguši instruktori.

Trasē strādājoša Instruktora kvalifikācijas apliecinājumam ir jābūt jebkuras ISIA organizācijas terminētai apliecībai vai citam terminētam izglītības sertifikātam, kas apliecina, ka minētai personai, lai pagarinātu sertifikāta/izglītības dokumenta derīguma termiņu, ne retāk kā ik pēc 4 gadiem zemākajam kvalifikācijas līmenim un 6 gadiem - augstākajam līmenim, ir pienākums pārlikt slēpošanas tehnikas eksāmenu pēc attiecīgās organizācijas noteikumiem. Apliecībai vai sertifikātam jābūt ar dotajā brīdī derīgu termiņu un pēc klienta pieprasījuma tam jābūt pieejamam.

Slēpošanas un snovborda instruktoriem trases pakalpojuma sniedzējam jāziņo par visiem nelaiemes gadījumiem, kas notikuši Instruktoru pakalpojuma sniegšanas laikā. Šo vadlīniju 7.2.punktā minētajās drošības apmācībās jāiesaista arī slēpošanas un snovborda instruktori.

Slēpošanas un snovborda instruktoriem ir jābūt ar atpazīšanās zīmēm. Pakalpojuma sniedzējam ir jānodrošina iespēja patērētājiem iepazīties ar slēpošanas un snovborda instruktoru kvalifikāciju apliecinājošiem dokumentiem.

13. Citi pakalpojumu sniedzēji un nomas pakalpojumi

Saskaņā *Preču un pakalpojumu drošuma likumu* pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par sniegtā pakalpojuma drošumu. Tas attiecas arī uz apakšuzņēmējiem un nomas pakalpojumiem. Pakalpojuma sniedzējam jāpārlicinās, lai apakšuzņēmēju sniegtie pakalpojumi ir droši. Uz apakšuzņēmējiem arī attiecas drošības prasības.

Pakalpojuma sniedzējs pārlicinās par to, ka nomas aprīkojums ir piemērots sniegtajiem pakalpojumiem, ir drošs un regulāri pārbaudīts. Pirms nomas pakalpojuma sniegšanas darbiniekiem jāinformē patērētāji par dažādiem ar drošību saistītiem jautājumiem, piemēram, kā pareizi lietot drošības ķiveri. Iznomātajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem jāatbilst normatīvo aktu prasībām, tostarp, jābūt marķētiem ar CE atbilstības marķējumu.

Pakalpojuma sniedzējam jānorāda persona, kas atbild par nomas pakalpojuma sniegšanu. Aizsardzības aprīkojums regulāri jāpārbauda un šīs darbības jāreģistrē žurnālā. Individuālie aizsardzības līdzekļi jāuzglabā un jāizmanto, kā to norādījis ražotājs.

Nomas aprīkojumam jābūt labā stāvoklī, tīram un viegli pieejamam. Individuālie aizsardzības līdzekļi, kas ir sabojāti vai nav piemēroti lietošanai, ir jāizņem no aprites, lai tie neatrastos starp derīgajiem, normatīvajiem aktiem atbilstošiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

14. Drošuma prasību ievērošanas uzraudzība

Pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par droša pakalpojuma sniegšanu saskaņā ar *Preču un pakalpojumu drošuma likumu*. Pakalpojuma sniedzējam drošības uzraudzība ir jāveic katru dienu laikā, kad trase ir atvērta apmeklētājiem. Apmeklētāju skaits un laika apstākļi ir jāņem vērā, lai noteiktu drošības uzraudzības regularitāti. Nepieciešama arī regulāra trases apsekošana, lai pārlicinātos, ka tā ir droša apmeklētājiem.

Par drošuma prasību ievērošanas uzraudzību atbildīgā iestāde ir Patērētāju tiesību aizsardzības centrs. Ja Patērētāju tiesību aizsardzības centrs atklāj, ka sniegtie pakalpojumi rada risku apmeklētāja veselībai, tā var uz laiku aizliegt sniegt pakalpojumus vai arī aizliegt pakalpojumu sniegšanu līdz atbilstošu drošības pasākumu veikšanai.

15. Darba aizsardzības prasības

Pakalpojumu sniedzējam jāpievērš uzmanību darbinieku, ieskaitot brīvprātīgo un nepilngadīgo personu, drošībai un veselībai, saskaņā ar *Darba aizsardzības likuma* prasībām. Darba attiecības slēdzamas saskaņā ar *Darba likumu*. Pakalpojumu

sniedzējam ir jāizveido darba aizsardzības sistēma, tai skaitā jāveic darba vides riska novērtēšana un jā sagatavo darbības plāns darba vides risku novēršanai vai samazināšanai.

Pakalpojumu sniedzējam jāveic nodarbināto apmācība darba aizsardzības jautājumos saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumiem Nr.749 "*Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos*".

Riska faktori, kuriem ir pakļauti nodarbinātie, ir jānovērtē atbilstoši Ministru kabineta 2007.gada 2.oktobra noteikumu Nr.660 "*Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība*" prasībām.

Nelaimes gadījumi darbā, kas notikuši ar nodarbinātajiem, jāizmeklē saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumu Nr.950 "*Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība*" prasībām. Par nelaimes gadījumiem darbā darba devējam ir jāziņo Valsts darba inspekcijai.

Ja uzņēmumā strādā mazāk par 10 nodarbinātajiem, tad darba devējs pats var veikt darba aizsardzības speciālista pienākumus, ja viņš ir apmācīts saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumiem Nr.749 "*Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos*". Ja uzņēmumā ir vairāk par 10 nodarbinātajiem, tad darba devējam ir jānorīko nodarbinātais, kurš veiks darba aizsardzības speciālista pienākumus. Arī šim cilvēkam ir jābūt apmācītam Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumos Nr.749 "*Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos*" noteiktajā kārtībā. Visos gadījumos darba devējs var piesaistīt ārpalpojuma sniedzējus – darba aizsardzībā kompetentās institūcijas vai speciālistus.

Nodarbinātajiem ir jāveic obligātās veselības pārbaudes pirms darba līguma noslēgšanas un periodiski atkarībā no identificētajiem darba vides riska faktoriem. Obligāto veselības pārbaūžu veikšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumi Nr.219 "*Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude*".

16. Vadlīniju īstenošana

Latvijas Slēpošanas trašu asociācija ar visiem līdzekļiem, kas ir tās rīcībā, centīsies panākt, lai visas iesaistītās puses īstenotu šajā dokumentā noteiktās prasības.

Pēc Patērētāju tiesību aizsardzības centra vai Latvijas Slēpošanas trašu asociācijas, vai Latvijas Slēpošanas un snovborda instruktoru asociācijas iniciatīvas, var tikt rosināta sanāksme, kurā tiktu apskatīti jautājumi attiecībā uz šo vadlīniju ieviešanu vai drošības pasākumu pilnveidošanu. Lai veicinātu vadlīniju īstenošanu un pilnveidotu slēpošanas trašu drošību, Latvijas Slēpošanas trašu asociācija un Latvijas Slēpošanas un snovborda instruktoru asociācija aņemas veikt nepieciešamās darbības, lai panāktu, ka šīs vadlīnijas tiek ieviestas Latvijas slēpošanas trasēs.

17. Saistītie normatīvie akti

1. *Patērētāju tiesību aizsardzības likums*
2. *Preču un pakalpojumu drošuma likums*
3. *Likums par atbildību par preces un pakalpojuma trūkumiem*
4. *Negodīgas komercprakses aizlieguma likums*
5. *Reklāmas likums*
6. *Darba aizsardzības likums*
7. *Darba likums*
8. Ministru kabineta 2006.gada 14.februāra noteikumi Nr.119 "*Kārtība, kādā preču ražotājs, izplatītājs vai pakalpojuma sniedzējs informē attiecīgās valsts uzraudzības un kontroles iestādes par precēm vai pakalpojumiem, kuri rada risku, kas nav savienojams ar vispārējām drošuma prasībām,*"
9. Ministru kabineta 2007.gada 14.augusta noteikumi Nr. 555 „*Trošu ceļu iekārtu tehniskās uzraudzības kārtība*”
10. Ministru kabineta 2012.gada 14.augusta noteikumi Nr.557 „*Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā*”
11. Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumi Nr.749 "*Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos*"
12. Ministru kabineta 2007.gada 2.oktobra noteikumi Nr.660 "*Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība*"
13. Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumi Nr.950 "*Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība*"
14. Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumi Nr.219 "*Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude*"
15. Ministru kabineta 2002.gada 9.decembra noteikumi Nr.526 "*Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu un strādājot augstumā*"
16. Ministru kabineta 2009.gada 28.aprīļa noteikumi Nr.359 "*Darba aizsardzības prasības darba vietās*"
17. Ministru kabineta 2002.gada 20.augusta noteikumi Nr.372 "*Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus*"
18. Ministru kabineta 2002.gada 3.septembra noteikumi Nr.400 "*Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā*"

18. Kontakti

- Patērētāju tiesību aizsardzības centrs www.ptac.gov.lv
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests www.nmpd.gov.lv
- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests www.vugd.gov.lv
- Valsts darba inspekcija www.vdi.gov.lv
- Latvijas Slēpošanas trašu asociācija (Mūkusalas iela 46, Rīga, LV-1004)
- Latvijas Slēpošanas un snovborda instruktoru asociācija <http://lssia.com>

1. pielikums

Slēpošanas trases drošības dokuments

1. Informācija par pakalpojuma sniedzēju:

- nosaukums un adrese;
- sniegtā pakalpojuma apraksts.

2. Par drošību atbildīgo personu vārdi un kontaktinformācija:

- par trases drošību atbildīgā personas pienākumi, piemēram:
 - ❖ drošības uzraudzība un plānošana;
 - ❖ darbinieku apmācības;
 - ❖ drošības uzraudzīšanas dokumentēšana;
- persona, kura atbildīga par slēpošanas un snovborda instruktoru pakalpojumu drošumu;
- persona, kura atbildīga par nomas pakalpojuma drošumu.

3. Par drošību darba maiņas laikā atbildīgā persona:

- amats un pienākumi;
- procedūra atbildīgās personas apstiprināšanai un aizvietošanai;
- personai, kura ir atbildīga par drošību, ir jābūt sastopamai slēpošanas centrā.

4. Riska vērtēšana un drošības plānošana:

- apdraudējumi (kādas situācijās tie var notikt, piemēram, pazūdot elektroenerģijai, cilvēki iestrēgst krēslu pacēlājā pie ļoti aukstiem un vējainiem laikapstākļiem, kritieni, sadursmes, apstākļi trasē, trases stāvoklis, laikapstākļu izmaiņas u.c.);
- iespējamās nelaimes gadījumu situācijas;
- pasākumi, lai samazinātu riskus vai novērstu negadījumus, piemēram, patērētāju informēšana;
- rīcības plāns pēc negadījuma (pirmās palīdzības sniegšana, informēšana, paziņošana valsts iestādēm, dokumentēšana).

5. Patērētāji un patērētāju grupas:

- prasības attiecībā uz vecumu, prasmēm utt.;
- ierobežojumi, piemēram, attiecībā uz ekipējumu;
- rīcība mainoties laika apstākļiem;
- nepieciešamais apģērbs un aprīkojums;
- patērētāju informēšana, piemēram, par nomas pakalpojumiem un pacēlājiem.

6. Motorizētās tehnikas lietošana slēpošanas trasēs:

- motorizētās tehnikas lietošanas noteikumi.

7. Tehnika un aprīkojums:

- par tehnikas drošību atbildīgā persona (kontakthinformācija).

8. Instrukcija, kā jārikojas nelaimes gadījumos:

- kā izsaukt palīgspēkus;
- atbildīgie darbinieki;
- rīcības plāns un pirmās palīdzības sniegšana;
- pirmās palīdzības un cita aprīkojuma saraksts un to atrašanās vietas;
- ēku un palīgbūvju evakuācijas plāni;
- krēslu pacelāja evakuācijas plāns;
- apmācību/treniņu žurnāls;
- slēpošanas un snovborda instruktoru pakalpojumu instrukcijas.

9. Nelaimes gadījumu reģistrēšana un lietas apstākļu izmeklēšana:

- nelaimes gadījumu reģistrēšanas un izmeklēšanas kārtība;
- negadījuma apstākļu aprakstīšana vēlama uzreiz pēc negadījuma;
- nelaimes gadījuma notikuma vietas stāvokļa protokolēšana;
- nelaimes gadījuma apstākļu analīze;
- nepieciešamo koriģējošo pasākumu veikšana, lai turpmāk izvairītos no līdzīgiem nelaimes gadījumiem, atbildīgās personas nozīmēšana un izpildes termiņi.

Drošības noteikumu detalizācijas pakāpi nosaka slēpošanas trases lielums.

2. pielikums

ISIA minimuma standarts apmācības veidiem un apmācības stundu apjomam 1.līmeņa instruktoram.

1. Apmācības programmas teorētiskā sadaļa (kopā 26 stundas):

Biomehānika un didaktika

o 1. līmenis: bērni un pamatlīmeņa pieaugušie (6h)

Sniega sporta instruktora loma un atbildība

o 1. līmenis: ievads un pamatzināšanas (2h)

Otrā valoda sniega sporta apmācībā un klientu apkalpošanā

o 1. līmenis: Angļu vai krievu valoda (5h)

Drošība uz kalna

o 1. līmenis: (2h)

Ekipējums

o 1. līmenis: pamatzināšanas par ekipējumu (1.5h)

Nacionālie un starptautiskie likumi, noteikumi un organizācijas attiecībā uz sniega sportu apmācību

o 1. līmenis: nacionāla līmeņa likumi, noteikumi un apmācības sistēma (1h)

Slēpošanas un snovborda vēsture

o 1. līmenis: īsa slēpošanas un snovborda vēsture (1.5h)

Tūrisms un mārketinga

o 1. līmenis: Tūrisma un mārketinga pamati; slēpošana skolas loma slēpošanas kūrorta infrastruktūrā (1.5h)

Komunikācija

o 1. līmenis: Komunikācijas pamati (1.5h)

Daba un ģeogrāfija

o 1. līmenis: pamatzināšanas par tā rajona, kurā atrodas slēpošanas kūrorts, kur notiek dotie kursi, dabu un ģeogrāfiju (piemēram, Somija: Somijas kalni; Latvija: Latvijas kalnu un upju ielejas; Austrija: Alpi) (1,5h)

Drošība uz kalna un pirmā palīdzība

o 1. līmenis: Pamatzināšanas par drošību uz kalna; Pirmā palīdzība un preventīvi pasākumi, kad noticis negadījums uz trases (1.5h)

Izvēles sniega sports (-i) (piemēram, frīstaila slēpošana, *telemark* slēpošana)

o 1. līmenis: ievads telemark slēpošanā/snovbordā/distanču slēpošanā (snovbordistiem - kalnu slēpošanā) (1h)

2. Praktiskā apmācība (kopā 54 stundas):

Slēpošanas skolas programma

Tehnisko vingrinājumu un griezienu veidu demonstrēšana pieaugušajiem un bērniem;

Praktisko zināšanu par kustību raksturu sniega sportos uzkrāšana.

Praktiski un metodiski vingrinājumi pieaugušajiem un bērniem; kustību un kustību kopumu izskaidrošana un demonstrēšana; apmācības stundu praktizēšana un apmācības eksāmeni. Metodiskā apmācība un vingrinājumi, liekot uzsvāru uz:

o 1. līmenim: slēpošanas/snovborda prasmju pamat līmeni (20h)

Tehniskas analīzes prasmju attīstīšana, kļūdu saskatīšana un to labošanas stratēģijas.

o 1.līmenim (5h)

Instruktora individuālo slēpošanas/snovborda prasmju attīstīšana un to izmantošana dažādos apstākļos.

o 1. līmenis: uz vieglām un vidēji sarežģītām trasēm (25h)

Izvēles sniega sporta apmācības prasmju mācīšanās un praktizēšana (piemēram, nūjošana, staigāšana ar sniega kurpēm)

o 1. līmenis (4h).

3. pielikums

Prasības kameršļūkšanas pakalpojumam

1. Minimālās prasības kameršļūkšanas pacēlājiem

- 1.1. Kameršļūkšanas pacēlājiem jāatbilst izvirzītajām prasībām.
- 1.2. Pacēlāja pārbaudes jāveic akreditētai inspicēšanas institūcijai.
- 1.3. Nogāzes piekājei ir jābūt līdzenai un tās platumam jābūt lielākam par sniega kameras diametru.
- 1.4. Brauciena beigu posmā, izmantojot sniega sienu, žogu vai citu nostiprinātu šķērsli, jānovērš risks sniega kameras ieraušana pacēlāja griešanās ratā.
- 1.5. Jānovērš gadījumi, kad sniega kamera var pakļūt zem pacēlāja tauvas (*towline*), piemēram, izveidojot 30 cm augstu sniega sienu starp tauvu un trasi.
- 1.6. Pacēlāja ceļa ārējo malu slīpumam jābūt tādā, lai sniega kamera nevarētu izslīdēt no tā. Pacēlāja ceļam ir jābūt vismaz 1,5 reizes platākam par sniega kameras diametru (max. 3 m).
- 1.7. Kameras atvienošanās no pacēlāja nogāzes augšējā daļā jānodrošina ar tehnisku risinājumu vai ar pacēlāja dizainu un slīpni.
- 1.8. Teritorijai pie pacēlāja trases augšdaļā, kur notiek sniega kameras atvienošanās no tā, jābūt veidotai tā, lai netiktu pieļauta nekontrolēta sniega kameras slīdēšana.

2. Minimālās prasības kameršļūkšanas nobraucieniem

- 2.1. Kameršļūkšanas nobrauciena trase ir jāveido tā, lai nobrauciena beigu posms (bremzēšanas zona) ir pietiekami plats un garš vai aprīkots ar bremzēšanas paklājiem, kas spēj apstādināt sniega kameru un nepieļauj tās slīdēšanu atpakaļ. Sniega kameras formai un izmēram ir jābūt piemērotam trases formai, kā arī dominējošajam trases reljefam.
- 2.2. Trase jāveido tā, lai nekādos apstākļos, sniega kamera nevarētu izslīdēt no trases.
- 2.3. Nobrauciena sākumposms jāveido, lai apmeklētāji nevarētu:
 - sākt nobraucieni augstāk nekā atļauts;
 - novirzīties ārpus kameršļūkšanas trases;
 - nepareizi iesēsties sniega kamerā.
- 2.4. Trases sākuma posmam ir jābūt marķētam.
- 2.5. Apmeklētājiem vajadzētu dot skaidru starta signālu nobrauciena sākumā, izmantojot gaismas, skaņas vai trases uzrauga norādījumus. Gadījumos, ja trase ir aizšķērsota, jābūt iespējai apturēt nākamo braucēju no nobrauciena uzsākšanas.
- 2.6. Trases apakšējā daļa jāveido tā, lai tajā būtu ierobežota piekļuve citiem apmeklētājiem, kuri neizmanto šo pakalpojumu. Šajā trases daļā jāizvieto informatīvas zīmes kameršļūcējiem, kā rīkoties pēc nobrauciena.
- 2.7. Instrukcijas par kameršļūkšanu jāizvieto pie biļešu pārdošanas punktiem un trases augšdaļā pirms nobrauciena.

2.8. Sniega kameras izmēram un īpašībām jābūt piemērotām trases reljefam un dominējošajiem laika apstākļiem. Lai apstādinātu sniega kameras slīdēšanu, nobrauciena beigu posmā atļauts izmantot bremzēšanas paklājus.

2.9. Trases apkalpojošajam operatoram jābūt pieejamam rakstiskam trases drošības dokumentam saskaņā ar 1. pielikumu.

2.10. Darbiniekiem pirms trases atvēršanas ir jāveic izmēģinājumu braucieni, kā arī vizuāli jāapseko visa trase. Minētās darbības jāveic arī situācijās, ja mainās trases apstākļi.

2.11. Darbiniekiem jā saglabā dati par izmēģinājuma braucieniem. Šajos datos jāiekļauj informācija par brauciena datumu, personu, kura veikusi braucieni, speciālas piezīmes un mērījumi.

2.12. Trases operatoram pietiekamā daudzumā jābūt pieejamām drošības ķiverēm.

2.13. Veidojot kameršļūkšanas nobraucienus, jāņem vērā Patērētāju tiesību aizsardzības centra izstrādātās vadlīnijas slēpošanas trašu drošumam, ciktāl tas ir iespējams.

3. Instrukcijas kameršļūkšanas apmeklētājiem

1. Zīmes pie biļešu pārdošanas vietām

- Mēs rekomendējam ķiveres lietošanu.
- Nedrīkst izmantot slēpošanas zābakus.
- Vienā sniega kamerā var atrasties tikai viena persona.
- Izmantojot pacēlāju un nobrauciena laikā jāieņem sēdus pozīcija.
- Palieliet sēdus nobrauciena laikā, turot kājas augšā un turoties pie siksnām.
- Neizejiet no kameršļūkšanas trases.
- Pēc nobrauciena nekavējoties atstājiet trasi.
- Atgrieziet sniega kameru trases pārstāvim pēc brauciena beigām.

2. Zīmes nobrauciena sākumā

- Sāciet nobraucieni pēc signāla (skaņas vai gaismas), ko dod trases uzraugs vai brīdī, kad pirms jums esošais apmeklētājs ir sasniedzis noteiktu punktu trasē.
- Brauciena laikā palieliet sēdus un turieties pie siksnām.
- Sniega kameras apgāšanās gadījumā atstājiet trasi.
- Pēc nobrauciena nekavējoties atstājiet trasi.

3. Zīmes nobrauciena beigās

- Pēc nobrauciena nekavējoties atstājiet trasi.
- Uzmanieties no citiem kameršļūcējiem.